

Előfizetési díj
 vidékre postán vagy helyben házhoz
 hordva:
 Egy évre 12 frt.
 Félévre 6 „
 Negyedévre 3 „
 Egy hónapra 1 „
 Vidékről egy hónapra előfizetést nem fogadhatunk.
 unk el.

Egyes szám ára 5 kr.

Megjelenik minden nap, az ünnepeket követő
 napok kivételével.

KELET.

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPI LAP.

Hirdetési díjak:

Ötször hasábozott garmond sor 6 kr. ára
 Bélyegdíj minden hirdetés után 30 kr. Nagyobb
 és gyakori hirdetéseknek külön kedvezményt is
 nyújt a kiadó hivatal.

Hirdetéseket felvesznek:

Bécsben: Oppelik Alajos (Wollzeile 22). Haasen
 stein et Vogler Wien
 Wallfischgasse nr. 10.

Nyilttéri cikkeik

garmond sora után 25 kr. fizetendő.

Szerkesztői szállás:

Belső-szénutca 16. szám, hová a lap szellemi részét illető
 közlemények czimzendők.

Az értékes cikkek díjaztatnak.

Késziratok nem adatnak vissza.

Kiadó-hivatal:

Stein János könyvkereskedése, hová az előfizetések és hirdetések
 küldendők.

ELŐFIZETÉSI FELHÍVÁS

„KELET”

politikai és közgazd. napilap
 1873 utolsó negyedére.

A „KELET” előfizetési ára:

Egy évre	12 frt.
Félévre	6 frt.
Negyedévre	3 frt.
Egy hónapra	1 frt.
Egyes szám ára	5 kr.

A lap szétküldésénél előforduló zavar
 kikerülése tekintetéből vidékről 1 hónapra
 előfizetést nem fogadhatunk el.

Az előfizetési pénzek, legcélszerűbben pos-
 tai utalvánnyal, kiadó Stein János könyv-
 kereskedésébe küldendők.

Nyolcz egyszerre beküldött előfizetés után
 tiszteletpéldánnyal szolgálok.

A „KELET” kiadóhivatal

Mezőség, oct. elején.

A régi példaszó azt tartja, hogy a ki
 nem tud imádkozni, menjen a tengerre.

Azt hiszem, e mondat igazságát még va-
 lamivel tul lehet az imádságon terjeszteni s
 nagy általánosságban ki lehet mondani, hogy
 a szükség a legjobb ébresztő, legbölcsőbb ta-
 nácsadó.

Jó szerencsénk közepett könnyen áten-
 gedjük magunkat a vérmes reményeknek s
 akár azt is hajlandók vagyunk elhinni, hogy
 a kedvező szél, mely vitorláinkat dagasztja,
 nem is fordulhat ellentétessre. Ám, ha sorsunk
 változik, hamarabb eszünkbe jut a bölcsesség
 s akár egész jó feltétel és okos tanács szó-
 táraivá válunk.

Ne csodálkozzál tehát tisztelt olvasó, ha
 én egyszerű falusi magányomban ugyanezt az
 utat követem s egy olyan jó tanácsot eleve-
 nitek föl, mely régi ugyan, de mely — fájd-
 dalom — már-már kezd elavulni közöttünk, s
 majdnem egészen a hagyományok sorába lé-
 pett.

Kissé paradoxonnak is tetszhetik e ta-
 nács, mert most, ez állítólagos inséges évben,
 időszerűbbnek tetszhetnék arról elmélkedni:

hogyan és mikép gyarapíthatnók köny-
 nyű szerrel fogyasztás alá kerülő magunkat,
 hogysem arról, mit emlékeztetbe hozni akarok.
 hogy — takarítsunk meg a kevésből is
 valamit!

A takarékmagátarakat akarom a
 magyarnak eszébe juttatni. Ha remélném,
 hogy minden vidéken legalább egy ilyen tód-
 vős intézet létezik, egyszerűen oda utalnám
 az ilyen községekbe azokat, kiknek ez emlé-
 keztetésre szükségük van. Fájdalom azonban
 egész vidékeket járhatunk be, a nélkül, hogy
 egyetlen takarékmagátarra akadjunk. Egy idő-
 ben ugyan különösen a lelkész urak részéről,
 nagy buzgalommal indítottak vala meg a mag-
 táruk fölállítására közösenként a buzditás, de
 ma már fájdalom, ugyancsak a lelkész urak
 közül ismerünk olyanokat is, kik maguk vol-
 tak vezetői a menthetetlen könnyelműségnek,
 mely a jobb napok bekövetkeztével potom áron
 elharácsolni engedé a község közös vagyonát,
 az egyetlen biztos támaszt, melyre borus na-
 pok jöttével a föld népe számíthat vala.

Pedig most, midőn némelyütt a vetőmagv
 iránt is aggodalom támad; midőn a hitelviszo-
 nyok, még a nagy-birtok iránt is bizalmatlan-
 ná teszik a tőkét: minő jó szolgálatot tehetne
 épen a legnagyobb szükségét érző földmives
 népnek egy-egy takarékmagátár olcsó és tar-
 tamos snéglyt nyújtván.

Lehet, mai termés-viszonyaink nem enge-
 dik meg mindenütt egy új takarékmagátár föl-
 állítását — ámbár a mennyire a mi tudomá-
 sunk terjed, a jelen év távolról sem áll a jó
 közepes termésű évek mögött oly messzire,
 mint általánosan hirdette van s különösen or-
 szágrészünk inkább a jobb évek sorába je-
 gyezheti az 1873 dikt. Ez esetben is ugyan
 csabító a pillanatnyi előny s a netaláni fölös-
 leget hajlandóbb lesz nem egy gazda a nye-
 reséges kivitelre fordítani, mintsem a jövő
 számára megtakarítani. Azonban ne feledjük,
 hogy a rosznál sokkal roszabb is következhe-
 tik, s ha a jónak a jobb az ellensége, bizony
 a baj sem szokott magában járni.

Azért, ha csak a jövő számára is, de
 sokkal jobb szeretnők a jelen kivétel tekin-
 tésből, időszerűnek tartók épen most a szükség-
 parancsolta komoly elmélkedés id.jén, fölle-
 veníteni megint a takarékmagátárak ügyét,
 megleben szívérére kötve az illetőknek, hogy a
 nép között e hasznos és áldásos intézmény
 eszméjét minden erejükből terjesszék. A na-
 gyobb birtokosne gondolja, hogy mivel ő nem
 szorul ily csekély segítségre: érdekében sem
 áll ez ügy mellett az agitatio. A község nyo-

mora, a közvetlen sujtottak után elő sorban
 épen a földbirtokost érdekli legközelebből. A
 buzditás sőt jó példa adás tehát leginkább
 őket illeti, s kezét fogván a lelkészekkel, vagy
 és áldásos munkát végezhetnek.

Vajha ez igénytelen, de jóakaratu figyel-
 meztetés, s meg vagyunk győződve: igazán jó
 tanács, ne lenne kiáltó szó a pusztában!

K. József.

Berde Áron, prorektor,

számoló beszéde, a kolozsvári m. kir. tudo-
 mány-egyetem 1872—3 tanévének mozza-
 natairól.

(Folytatás.)

Egyetemünk felállítására, köznevelődési tekintet-
 ből rég érzett szükség volt hazánkban. Boldogult
 báró Eötvös József, volt m. kir. vallás- és közokta-
 tási miniszter, 1868 elején, a közokt. fölfelemve,
 megtette rá az első lépést, utóda dr. Pauler Tiva-
 dar tovább vitte az ügyet s az alkotás czélpontjánál
 Trefort hasonló ügybuzgó kezeibe tevén le, ő nagy-
 méltósága betetőzte a szépen kezdeményezett művet,
 melyben a kormányt a koronás király akaratá s az
 egész ország közérzete támogatta mindvégig.

Az egyetem felállítására vonatkozó törvény-
 cikkek ma egy éve, 1872 október 12-én szente-
 sítették felségük királyunk által.

Ezt megelőzőleg már 1872 spt. 29-én a ko-
 lozsvári m. kir. egyetem négy tudománykarához ré-
 szint a tanügy veterán és megpróbált munkásából,
 részint ifjabb erőkből 35 rendes és 5 rendkívülitá-
 nár lett kinevezve és pedig:

- a) a jogi karhoz 10 rendes, 2 rendkívüli,
- b) az orvosi karhoz 8 rendes, 3 rendkívüli,
- c) a bölcsészeti karhoz 10 rendes-
- d) a mennyiség-tud. karhoz 7

rendes tanár.

Minden tanszakhoz szakember állítottak, a tan-
 erők előtt tágasabb munkássági tér nyílt meg.

A kinevezett tanárok 1872 oct. 15-én Kolozs-
 vártt megjelentek, 19-én az esküt hídvegi gróf Mi-
 kó Imre ő excellenciája, mint miniszteri biztos ke-
 zeibe letették és az egyetemi hatóságok megválasz-
 tása az előirt szabályok szerint megtörtént; az első
 1873 tanév ünnepélyes megnyitása és az egyetem
 rectorává beiktatásom november 10-én ment végbe,
 mely napot Kolozsvár városa, mint az egyetem ün-
 nepét, hazafias lelkesedéssel több tekintetben tette
 emlékeztetéssé.

E naptól kezdve vette kezdetét a kolozsvári
 m. kir. tudomány-egyetem; tantermeink megnyitlak,
 az egyetemi tanérok munkához láttak, az egyetemi

— 3 ugyan miért ne? — ezt annál könnyeb-
 ben tehetem, mivel jelenleg egy fél pótrám sincs
 eljászkodni való. Jövőre csak kétára fogja járni.

— Melyek majd idővel váltókká lehetnek, a
 miket aztán pénzzel kell beváltani! Oh Wallden!
 soha nem fogsz már magadon uralkodni tudni!

— Mihelyt szükség van rá, azonnal tudok én
 magamon uralkodni. De ugy találom, hogy becsüle-
 temre válik, ha ma épp oly erős lélekkel s gyö-
 nyörrel tudok a kártya asztal mellé ülni, mint ez
 előtt pár évvel tettem.

— Te képes volnál még az árverezés n.pján
 is kártyaasztal mellé ülni?

Mert ne; ugyan mit is tehetnék egyebet?
 Hisz csak kell mutatni valamivel azon urakat,
 kik ttmaradnak éjjelre. Udvarias eljárás a legeseké-
 lyebb, mit az ember éretők tehet.

Mária Lujza elget halott. Sok teendőit adá
 ürüg. ül s elhagyta a szobát.

Az árverezés kínos nyugtalansággal várt napja
 megérkezett, s az első harg, mi Mária Lujzát, rö-
 vid szenderegésből felveré, Pellander kis egyfogatu
 járművének zörgése volt, a mint a lépcső elé hajta
 megállott s ő maga is csakhamar, kötelességéhez
 hiven, hangoztatá minden irányban parancsotzó
 szavait.

Rövid, de forró ima után, elhagyá Mária Luj-
 za fekhelyét, mely valóban a megboldogult Mal-
 kolom ur ágyában volt elkészítve s miután fiát több
 ízben megcsókolta s mindennel elátta, mit csak ki-
 gondolhatott megnyugtatólására s mulattatására átad-
 ta dajkájának a kis fiut s bement anyja szobájába.

polgárság a pyraenei forrás éltető vizének kutfejé-
 nél naponként megjelent.

Beiratta magát a téli félévre:

- a) a jogtud. karhoz 169 rendes, 4 rendkívüli
 összesen 173.
- b) az orvosi karhoz 21 rend. 6 rendk. össze-
 sen 27.
- c) a bölcsészeti karhoz 18 rend. 3 rendk. ösze-
 szesen 21.
- d) a természettud. kar. 26 rend. 6 rendk.
 öszs. 32.

Összesen 234 rend. 19 rendk. Együtt 253.
 továbbá, volt

- a) gyógyszerész hallgató 5.
- b) sebészeti „ 11.
- Összesen 16. Együtt 269.

A második félévben beiratta magát:

- a) a jogi karnál 157 rend. 1 rendk. öszsze-
 sen 158.
- b) az orvosi karnál 24 rend. 4 rendk. össze-
 sen 28.
- c) a bölcsészeti karnál 14 rend, 2 rendk. ösz-
 szesen 16.
- d) a természettud. karnál 26 rend. öszs. 26.
 összesen 221 rend. 7rendk. összesen 228.

továbbá volt:

- a) gyógyszerész hallgató 5.
- b. sebészeti „ 8.
- c) szőlészeti tanulónő 37.
- Összesen 50. Együtt 278.

Bölcsészeti előadásokat is hallgatott a téli fél-
 évben 37, a nyári félévben 23 joghallgató.

Tandijmentességet élvezett az egyetemi pol-
 gárok közül az 1-ső félévben egészen 55, félig 33,
 a 2-ik félévben egészen 34, félig 30.

Az egyetemi polgárság csekély létszámának
 oka abban keresendő, hogy lefolyt tanévünk későre
 nov. 10-én nyitathatott csak meg, holott az egye-
 temet kereső ifjúság már october elején sorsára néz-
 ve intézkedett s más egyetemekre iratta be magát
 Ezen körülményt azért is fel kívántam említeni, hogy
 a tanévnek késői megkezdése és az országosan puszt-
 itott s városunkban is jun. 18-án kiütött cholera-
 járvány miatt — mely utóbbiak egyetemünk pol-
 gárságának is egy kiváló tehetségű tagja esett ál-
 doatán — s mely az egyetemi polgárság egyrészét
 legalább távozásra birta, tanévünk kétszeres csonku-
 lást szenvedett.

A lefolyt tanév téli szakára megállapított tan-
 rendben hirdtetett

- a) a jogi és államtud. karnál 22
 tárgyból hetenként 89 óra.
- b) az orvosi karnál 28 tárgyból
 hetenként 133 óra.
- c) a bölcsészeti karnál 23 tárgy-

N. asszony elibe tárta karjait. Mária Lujza
 gyöngéden fogadta az anyai ölelést s szívélyesen vi-
 szonzá; de köny nem jött szemébe, egy panaszhang
 nem ajkaira. Ma erősnék kell lennem! szóla. Ellen-
 kező esetben meg kellene vetni önmagamat. Én vá-
 lasztám sorsomat s nincs jogom senkit hibáztatni
 érette.

Belépett a nagy terembe; borzasztó, de jól
 rendezett rakár tálult itt szemé elébe. S az ágy-
 neműk, fejéneműk, feltornyozott porcelán edények,
 butorok sat. halmaza között Pellander járt alá s fel
 egy hosszú papírgyékkel egyik s íróttal a má-
 sik kezében.

— Szolgája, aia' szolgája, nagyságos asszo-
 nyom! Épen azzal vagyok elfoglalva, hogy köteles-
 ségem szerint, itt e számolásokat elrendezem. Ez
 különben, valóban gyönyörű historia! Becülemre
 nem gondoltam, hogy még ilyesmi is megtörténhe-
 sék, midőn a megboldogult jó uram halálos ágyá-
 nál találkozáink, a mint nagyságod még emlékezh-
 tik — de bocsánat, hogy ily bátor vagyok s ily sza-
 badon beszélek.

— Nem tesz semmit! Csak ezért jöttem ide,
 mert egy kis dolgom volna Pellander ural.

— Igen hízogó rám nézve e bizalom, nagy-
 ságos asszonyom; de hát miről van szó —

— Oh, oh nagyad, szakítá őt félbe Pellander,
 mintha félne többet hallani, az bizonyosan nem le-
 hetséges! Kötelességem nem engedi, hogy egy is a
 felírott tárgyak közül félre téessék, mert én fele-
 lős vagyok mindenről. De a nők ilyesmit megérteni
 nem képesek; az már természetes.

(Folyt. köv.)

„KELET” TÁRCZÁJA.

Két erkély-szobácska.

Regény, két kötetben.

Írta: Flygaré-Carlén Emilia.

Második kötet.

XXII.

(Folytatás.)

— Az eféle álokostodások engem nem képe-
 sek meggyugtadni, viszonzá Mária Lujza.

— Ez elég szomorú dolog. Fára-ságot akarék
 venni magamnak, hogy léged felvilágosítsalak s meg-
 vigasztaljalak; mert azt hittem, hogy egy nőt min-
 dég meggyugtathat, ha látja, hogy térje nem gyáva.
 — Elmondhatod hogy oly férjed van, ki feljöl tud
 emelkedni a végzetem.

Mária Lujza nem felelt.

— Tehát beszéljünk okosan, édesem; ez tán
 többet fog érni, mint vigasztaló szavaim. Után néz-
 té-e, hogy a fejéneműk, s ágyneműk rendben le-
 gyenek? ha ócska asztalneműid vannak, keményít-
 tesd és mongoroltasd ki jól, — ezelfedi a hiányo-
 kat, s majdnem úgy el lehet adni mint az ujat, —
 a mint Pellander mondja.

— Megteszek mindent, mi tőlem kitelik, so-
 hajta Mária Lujza.

— Erről meg vagyok győződve! Aztán hozass
 le mindenféle lim-lomot a padlásról s kamrából;
 az ily dolgokat néha legjobban megfizetik. Ezeket

künn az udvaron fogják elárvézni, hol a Pellander
 tanácsára, a parasztnaknak pálinkát osztatok ki.

— Oh ez szegény! szóla Mária Lujza.

— Édesem, e két rendezési s szabályozási év
 alatt, minden ok nélküli fejtörésekről le kell monda-
 nunk. Lássuk mik még a teendőik. Igaz, e függö-
 nyöket is leveszed, — ily körülmények között nél-
 küözhetjük a selyem kárpotokat, valamint a maha-
 goni ágyakat is. Mit gondolsz, ne hozatnók le azt a
 gyöngyszinre festett órási alkotmányt, a padláról,
 melyben Malkolm papa oly édesen szunyadozott,
 mikor visszatért marha-vásári útjaiból? Mert a szent
 Malkolm —

— Oh hallgass kérlek!

— Az eg-kre kérélek, kedves Mária Lujzám,
 bidd el ez emlékek a legjobb szándékból száma-
 nak! s jobb lesz, ha most előre bebutorozod haló
 szobád, ugy a mint azután fog maradni, mint ha
 rendre az árverelés alatt borodjak ki, egyiket a má-
 sik után szobádból; te nem így gondolkodol? Mi a
 többi szobákat illeti, minden benők maradhat, csak
 ki kell őket huzni a falról, hogy könnyebb legyen
 megsemlélni! a könnyebben hordozható holmit pe-
 dig a nagy terembe kell összegyűjteni.

— Jól van, jól, csak hagyj most békében, —
 hisz hátfőn, kedden elrendezhetek mindent!

— Ez mindenesetre nagyon rövid idő, oly sok
 teendő elintézésére. De az utolsó est tiszteletére, a
 midőn még képesek vagyunk vendégeket fogadni
 házunknál, egy pár régi barátot hívtam meg, kik
 történetesen a vidéken tartózkodnak. Segitnek ők is
 kissé elűzni gondjainkat.

— Tán csak nem akarsz ez estén még kár-
 tyázni? Nem, te ezt nem akarhatod!

ból hetenként	58 óra.
d) a mennyiség- és természet- tud. 18 tárgyból hetenként	45 óra.
Összesen 91 tárgyból hetenként	325 óra.
A tanév nyári szakára megállapított tanrend- ben hirdettetett:	
a) a jog- és államtud. karban 23 tárgyból hetenként	87 óra.
b) az orvosi és államtud. karban 26 tárgyból hetenként	121 óra.
c) a bölcsészeti nyelv és tört. kar- ban 28 tárgyból hetenként	60 óra.
d) a mennyiség- és term. kar- ban 18 tárgyból hetenként	47 óra.
Összesen 95 tárgyból hetenként	315 óra.

és így az egész tanévben ezen kir. tudom.
egyetem négy karánál hirdettetett és valóban meg-
is tartatott hetenként 640 óra.

Nem tartathattak előadások az orvosi karban
a körvegytanból egész éven át, a körvegytani inté-
zet felszerelése és berendezése okából: az államor-
vostanból az első félévben. A természettani karnál
nem tartatott előadás a vegytanból az intézetnek szin-
tén az év folytán történt átalakítása, s az eszközök
folyamatban volt szállítása és berendezése miatt.

A rendes tantárgyakon kívül előadtak a jogi
és államtudományi karban az államszámviteltan; a
bölcsészeti karban az angol és francia nyelv és iro-
dalom. Továbbá egy gyorsírást tanító alkalmazása
az év folytán megengedtetvén, e tárgy tanításának
megkezdése is közel kilátásba helyezhető.

A mennyiség- és természettudomány karban a
leirati mértan tanészkének felállítását a magas kor-
mány részéről szintén kilátásba helyeztetvén, addig
is, míg ez bekövetkeznék, megengedtetett a kar
egyik tanárának, hogy azt ingyen előadhassa, a mint
hogy a lefolyt tanév nyári felében elő is adta.

A tanszéki mozgalom és a tanerők kimutatá-
sára nézve felemlitem, hogy a lefolyt tanévben ki
neveztettek,

a) a jogi karban a római jog tanszékére dr.
Farkas Lajos r. k. tanár rendes tanárrá; és mege-
nedtetett, hogy a polgári törvénykezést dr. Groisz
Gusztáv a büntető jog ny. r. tanára is előadhassa.
Kineveztetett az „Államszámviteltan“ tanítójává Kuz-
mich Emil pénzügyi számtanácos.

b) az orvosi karban az általános kórtan-
és gyógyszer-tan tanszékére nyilv. rendes tanárrá dr.
Ajtai Sándor ny. r. tanár. Egyszersmind a karbeli
intézetekhez 8 tanársegéd állomás rendszeresített és
töltetett be.

c) a bölcsészeti karban tanítókká kine-
veztettek az angol nyelv és irodalomra Kovács Já-
nos főgymnasiunai tanár; a francia nyelv és iro-
dalomra: Duret József.

d) a mennyiség- és természettudományi karbeli
intézetekhez 5 tanársegédi állomás rendszeresített és
töltetett be.

E szerint az egyetem összes tanereje állott a
mult tanévben 37 rendes, 3 rendkívüli tanár, 3 ta-
nító és 12 tanársegédből, összesen 56, nem számítván
be ebbe a haditudományok előadására kinevezett 2
tanárt.

Külföldi utazásra tanulmányozásra bocsátott
dr. Fodor József az államorvostan ny. r. tanára, to-
vábbá dr. Plósz Pál a körvegytan ny. r. tanára és
dr. Fleischer Antal a vegytan ny. r. tanára, utóbbi
kettő intézeteik felszerelése és berendezése tekintetéből.
Felemlitem még azon kitüntetést, melyben ő
felsége az egyetem nem tudor tanárait részesítette,
megengedvén az illető karoknak, hogy számukra a
tisztelőbeli tudori oklevelet kiállítsák.

A tanerőkről szólva önként eszünkbe jutnak a
tanszékvezetők, ki tekintetben az egyetemi intézetek
és gyűjteménytárak, mint a tanítás főfőszereplőjei
különös mértékben igénylik figyelmünket.

A tanárnak olyannak kell lenni, mint a sok sze-
mü Argus volt, a kinek nemcsak a lelt szaktársak
gondolat, eszme és kutatásbeli hagyományait kell
látni és ismernie, hanem látnia kell a vele együtt
élő szaktársak hasonló munkáinak eredményeit is;
ezt pedig csak a könyvnyomtatás segítségével tehetik,
mígvegre gazdag könyvgyűjteményre vannak utalva,
ha hivatásuknak megfelelni akarnak.

Ily könyvgyűjteménynek hiányát egyetemünk
már a most lefolyt első tanévben sem érezte.

Az egyetem használatába ájtott az erdélyi mu-
zeum gazdag könyvtára, mely 1873 január 1-jén
állott 29,736 kötet és füzetből,
azóta vásárlás, adomány 672 kötet
és csere útján 30,408 kötet
és áll jelenleg 30,408 kötet és füzetből.

Az egyetemi könyvtár ré-
szére a dotacióból szereztetett 1.127 kötet és füzet,
adomány útján gyűlt 321 kötet és így áll
összesen 13,8 kötet és füzetből.

Különösen köszönetet kell mondanom nyilvá-
nosan is Rózsa Lajos urnak, ki az egyetemi könyv-
tár gyarapítását a tekintélyes számú könyvadományá-
val járult.

A Benigni-féle hagyatéka, mely ez időszerint a
róm. katolicus lyceumban van letéve, áll 6839
kötetből és füzetből 6839.

Ez együtt 38,595 kötet és füzetet tesz.

Ehez számítva még a volt kir. jogakadémia,
orvossebészeti tanintézet könyvtárát, s a volt kir. fő-
főkormányzói levéltárbeli könyvgyűjteményt, mely
szintén az egyetem tulajdonába átadtni rendeltetett:
Egyetemünknek egy tekintélyes számú könyvtár áll
rendelkezésére.

A könyvtár használatára nézve megjegyzem,
hogy az arány, melyben igénybe vétethetett, nem fe-
lel meg a várakozásnak; azonban ennek oka nem az
egyetemi polgárság részéről keresetlenségben, hanem
abban rejlik, hogy az egyetemnek nem lévén még
rendelkezésére bocsátva az alkalmas könyvtári helyi-
ség, s így a könyvtár sem lévén csoportosítva egy
helyen felállítható, úgy szólva félig volt tőke volt
az egyetem lefolyt tanévére nézve. Vigasztalásul
reméljük, hogy az erdélyi országos levéltár jelenleg
folyamatban levő Pestre költöztetésével az alkalmas
helyiség nem sokára megőrül annak befogadására.

Az orvosi karbeli intézetek nagyrésztben a le-
folyt évben lettek beállítva és felszerelve, és pedig
a tanítás céljaira rendszeresített és folyósított össze-
geken kívül, csak felszerelésre 16,000 forint fordít-
tatott.

Ez intézetek közül

a) a leíró és tájböcztani intézetre utalványoztatott	926 frt 12 kr.
b) a kórböcztani intézetre utalvá- nyoztatott	921 frt 87 kr.
c) az élettani intézetre utalványoztatott	
d) a külsős kór- és gyógytan inté- zetre utalványoztatott	1003 frt 31 kr.
e) a gyakorlati sebészeti intézetre utalványoztatott	863 frt 59 kr.
f) szemészeti intézetre utalvá- nyoztatott	1208 frt 77 kr.
g) az államorvostani intézetre utal- ványoztatott	1255 frt 32 kr.
h) az általános kór- és gyógytani intézetekre utalványoz- tatott	2228 frt 82 kr.
i) a körvegytani intézetre utalvá- nyoztatott	3806 frt 24 kr.
k) az állatgyógytani intézetre utal- ványoztatott	435 frt 96 kr.

(Folyt. követ.)

Programmbeszéd

melyet az 1873—4 tanév ünnepélyes megnyitása-
nál 1873-ki oct. 12-én mondott

Dr. Schulek Vilmos,

a kolozsvári tud. egyetem fentnevezett évre
választott rectora.

Nagytekintetű egyetemi közgyűlés!

Nagyéldemű közönség!

Tudomány egyetemünk fennállásának első évé-
ről, ezen idő alatt kifejtett munkásságunkról és a
közvetlen eredményekről nagyon tisztelt rectori elő-
döm, most nagyságos prorektor, adott számadást.

Az első tanév kezdetleges tájékoztatásaiával,
fáradtságos berendezéseivel, az egyetemi ügye-
ze és megindításával, már mögöttünk fekszik és köszönet-
tel tartozunk a lefolyt tanév választott tisztviselői-
nek, kik önzetlenül vezették ügyeinket és erős vál-
lakkal viselték hivataluk terheit.

Ha szigorú vizsgálattal tekintünk végig a le-
folyt évről működésünkre, ha a legmagasabb igény-
eket állítjuk szembe a viselt dolgokkal: egyes
részleteken tehetünk ugyan kifogásokat, de egészben
nyugodt lelkiismerettel mondhatjuk, hogy feladata-
inknak megfelelni törekedtünk és hogy tettünk an-
nyit, a mennyit a viszonyok és erőink engedtek.

Azonban a jövő fokozott igényekkel lép előnk-
be, új és nagyobb erőfeszítéseket kíván. Mert való-
ban távol állunk még egyetemünk olyan kifejlődési
szakától, a melyen azon abszolút követeléseknek is
megfelelhetnénk, minők egy minta-egyetemmel szem-
ben támaszthatók. Sok hiányzik még abból, hogy
ügyvezetésünk a gépezet szabadságával működne,
hogy intézeteink a kor igényeinek megfelelően fel-
szerelve, kórodáink az egyetemi tanítás kelleibe
mérten berendezve lennének, hogy hallgatóink a tu-
domány magasztos tanaitól elregadtatva, nemcsak a
megállapított igazságok elsajátítására, hanem a tu-
dományos buvárlat szellemének áthasonítására is tö-
rekednének, hogy egyetemi tanáraink tudományos
hírnevének sikerült volna szakmaikban a buvárlat
számára gyűpontokat, iskolákat alkotni, hogy egye-
temünk a tudomány fejlesztésében mint hatalmas tá-
nyező közreműködne és ilyenmű tevékenysége által
nemcsak hazánk elismerésére, hanem az egész embe-
riség hádjára is tarthatna igényt.

Előttünk most az új egyetemi év, szabad küzd-
terével, lelkesítő, de nehéz feladataival. Nagyobb ta-
pasztaltsággal, edzettebb erővel járunk feladataink-
hoz és teljes szívünkkel hajlítjuk, hogy eredménye-
ink ez évben jóval közelebb hozzanak egyetemi esz-
ményünkhöz, melynek valóítására törekedni legszen-
tebb kötelességünk.

Az új tanév küszöbén, midőn a rectori tisztet
a jelen beiktatási, megnyitási és egyszersmind az
egyetemet alapító törvény szentesítésének évfordula-
ti ünnepélyével elfoglalom, úgy vélem legjobban
megkezdni működésemet, ha a választott közegnek
által vezeténdő egyetemi igazgatás szellemének mi-

kénti felfogásáról adok számot. Indít erre azon meg-
győződése, hogy ügyvezetésünk szabatosítása egyik
feladata az új tanévnek és hogy szabályainknak egy
egyetem valódi szellemében leendő alkalmazása nél-
külözhetetlen a fennebb jelzett tudományos feladatok
megvalósítására. Ha ismert dolgokat is kénytelenek
leszünk felhozni, ezeket az összekötő fonal kedvéért
nem mellőzhetem, de meg azért sem, mert egyete-
mi életünk rövid volta miatt ezek sincsenek még
teljesen assimilálva. Az alanyiság netaláni vádjá el-
len védjen meg annak felemlítése, hogy a felváltási
ünnepély az első és utolsó alkalom, a hol a rector
subjectivitása tért talál, azontúl szoros tárgyilagossá-
g és szabályok keretén belüli mozgás levén köte-
lessége, s támogatson eddigi élet pályám, melynek
külföldön töltött 11 éve alatt ugyanannyi ideig volt
alkalmam egyetemi szellemet szívni be.

Egyetemünk eddigi szervezete részint az 1872-
ki XIX. törvényozikban, részint miniszteri rende-
letekben alapszik, mely utóbbiakra nézve a pesti egye-
temen érvényesen — melyek az 50-es éveknek a
gyakorlat által ma már Pesten nagyrésztben módosi-
tott művei — voltak irányadók.

Ezek szabják meg az egyetemi karok és dé-
kánok, az egyetemi tanács és rector hatáskörét, az
igazgatás munkáját az említett közegek közt meg-
osztván. Ha a kilátásba helyezett új egyetemi tör-
vény és az abból kiindulandó miniszteri rendeletek a
most érvényeseken kívánatos változásokat is fogná-
nak előidézni, előreláthatólag mégis a mostani szer-
vezet fog főbb vonásaiban megtartatni, mint mely
évszázados tapasztalatok alapján legcélszerűbbnek
bizonyult és mely a mai kor minta-egyetemeit, a
németországiakat szűlte. Ha így ügyvezetésünkben
meg is van az alap, melyhez tanári eskünk felol-
dozhatlanul köt, mégis jutunk oly körülmények kö-
zé, melyek iránt a rendeletek egyenesen nem intéz-
kedhetnek.

Ilyenkor a helyes megoldás csak a rendeletek
alapeszméinek kipuhatolásában és alkalmazásában
keresendő. De a midőn a rendeletek értelmezésének
szükségessége beállt, egyszersmind az értelmező ala-
nyiaságának nyílt tág tér és az eredmény külön-
böző lehet a szerint, a mint az illetőnek felfogása
az egyetemi szervezet lényegéről különböző.

Az egész modern művelődés és tudományos
haladás a tanszabadság és a tudományok szabad mi-
velésének eszméjén alapul, melynek uralma nélkül
az emberiség egészséges és gyors értelmi fejlő-
dése nem várható. A tanszabadság pedig az egye-
temek önkormányzatát vonja maga után, melynek
tudományos tekintetben teljesnek kell lennie; ez irány-
ban egy magas feladatnak tudatával bíró egyetem-
re nézve felsőbb hatóság nem létezhetik, a nélkül,
hogy művelődési céljai ne kocáztaúának; közigaz-
gatási tekintetben pedig az államkormány fősege
mellett minden egyetemi ügyre nézve teljes tanács-
adási jogot követel az egyetem eszméje, sőt néme-
lyekben a határozati jog gyakorlása is kívánatos. —
A tudomány szabadsága és a jelzett befolyás
a közigazgatási ügyekre egyetemünkön is érvényben
van. Tisztán áll előttünk, hogy az egyetemnek mint
egésznek, mily része van az egyetem igazgatásában
és hogy miként viszonylik igazgatásilag az állam-
kormányhoz.

De a hol az egyetem saját hatáskörében közi-
gazgatásilag működik, ott a teendő több egyetemi
közég közt oszlanak meg, és ezeknek szerepe nincs,
de nem is lehet mindenesetre nézve rendeletek ál-
tal körülírva. Sőt magok a meglevő rendeletek egyes
mondatainak eszmeköréi sem illelnek mindenütt tel-
jesen egybe, hanem némelyek másokat részben fed-
nek. Régibb egyetemeken, mint például a pestin, a
gyakorlat eligazít és dönt, de nálunk a rendeletek
ezen kiegészítése természetesen még hiányzik. Innen
bonyodalmas, illetékességi kérdések, és ezek eldönté-
zése céljából törvény és rendelet értelmezések, szük-
ségképen elő fognak fordulni, melyeknél a közokta-
tási ministerium utasítását nem mindig lehet a szük-
ség perczében kikérni. — Legyen szabad az ilyen vár-
ható esetekben szemben mindjárt rectori működés
kezdetén elvi álláspontomat megjelölni.

Az egyetemet magát megillető részében az
igazgatásnak, meggyőződése szerint az önkormány-
zat elvének kell lehető érvényre emelkedni, mert a
fennebbiek szerint ez közvetlen folyamán az egye-
tem tudományos feladatainak. Az egyéniségeknek kell
szabad kibontakozási tért engedni és azok közremű-
ködését lehetőleg biztosítani. Az egyéniségeket meg-
szorítani és alárendelni, az egyetem céljai érdeké-
ben, csak annyiban szabad, a mennyiben az igazga-
tás egysége ezt okvetlenül megkívánja. Ebből kifolyó-
lag minden egyetemi tanár egyenlő hivatottsággal
bíró a közügyekben részvételre, és a hol nézetkülön-
ségek vannak, ott a többség dönt. Testületileg, vi-
tát követő szavazás útján döntenek el minden ügy
vagy javaslat és így az egyetem keretén belüli levő
testületekben fekszik az ügyvezetés sulya is. A ta-
nári egyéniségek testületekben foglalt összesége tehát
az egyetem igazgatója.

Az egyes karok ügyeit és érdekeit ugyanazon
karok tanártestületei képviselik: a karok dekanjai
pedig azoknak alaki vezetői és elnökei, de nem fő-
nökei vagy igazgatói. Ők karoknak felelősek, a kar
véleményének alárendelék, attól kérdőre vonhat-

nak és nem önállólag, hanem a kar nevében mő-
ködnek. Így az egyetem négy karában a tanártes-
tületek a határozók, a dekanok csak a fennálló sza-
bályok őrei és a határozatok végrehajtói. Rendki-
vültségek kellene lenni valamely kar viszonyainak,
ha az elnök dekan a kar többségével ellentétes ál-
láspontot foglalna el, mert őt eljárásaiban a több-
ségre támaszkodni utálja.

Az egyetemi tanács a rector elnöklété alatt a
különálló karok érdekeinek és ügyeinek összefogla-
lója, közvetítő a karok és a közoktatási ministerium
között és rendeltetése az egyetem egységét tartani
fenn. A karoktól függetlenül ezek fölé helyezve az
egyetem közös háztartását gondozza; határoz vagy
a közoktatási ministeriumnak javasol olyan ügyek-
ben, melyekben valameny kar egyenlően, többnyire
képviseleti irányban van érdekelve, más idevágó
esetben p. o. közös tanulmányi ügyekben, miadig
múltányos levén, hogy tárgyalásai előtt a karokat
egyenként hívja fel véleményadásra; a karoknak ne-
talan egymásba ütköző határozatait kiegyeztetési és
idevágó esetek képezik mindenek felett létezésének
indokát, mert különösen itt van hivatva az egyetem
egységét megővni; végre a karok ügyeit a közok-
tatási ministeriumnál közvetíti; ezekhez a hozzá-
szólást a szabályok ugyan nem zárják ki, de nem
is rendelik, — minél fogva olyan kari ügyekbe, me-
lyek az egyetem összes érdekeit nem érintik, a ta-
nácsnak eszkekedni nem hivatása.

Igy az egyetemi önkormányzat főnyját a ka-
rokban hagyja, nem gyakorol mindenben a karok
ügyei feletti birálatot, hanem csak az igazgatási egye-
temes érdekekkel és a karok szétágazó érdekeinek
összeegyeztetésével foglalkozik, az egyetemesség esz-
méjét védi. Téves lenne azon feltevés, mely a ta-
nácsnak a karokat elensúlyozó hatást tulajdonitana
mert reform törekvéseknek, az ügyek különbözősége
szerint, majd egyik, majd másiktól kell kiindulnia
s így a conservatívus más vagy liberalismus állandó
jellegével egyik sem ruházható fel: az önkormány-
zat elve és így az egyetem tudományos céljai szan-
vednének, ha a karok és ezekben az egyéniségek mű-
ködése az egyetemi tanács által nagyobb mérvben
szorítottatnék meg, mint a mennyire az egyetem egy-
sége azt mulhatlanul megkívánja.

(Folyt. követ.)

BELFÖLD.

Torda, oct. elején*)

Tordamegye bizottmányának sept. hó 30-kán
s következő napjain tartott ülésén szőnyegre került
ridegebb tárgyról kíváncsom értesíteni e lap olvasóit.

Az idő hozta-e meg a köztanácskozáások sike-
rére egyedül üdvös mérsékletet s tapintatot, vagy
belefáradtunk a végtelenül több romlást, mint hasz-
not hajtott pártoskodásba, nagy, mert csekély dol-
gokba, higgadtan s egyetértőleg tanácskoztunk. Ke-
veset beszélünk, sokat végeztünk.

Az országos járványról beadott alispáni és fő-
orvosi jelentésekből sajnosan láttuk, hogy a megye
egyik szelétől a másikig kiterjeszkedett járványok
a megye területén közel háromezer lélek esett ál-
dozatul, de láttuk másfelől s tapasztaluk egyenként
a megye tisztségének és orvosi karának hivatalos
és emberbaráti készségét és tevékenységét, melyet a
veszély napjain s helyein kifejtetett, át láttuk vég-
re a megye főispánjának önfeláldozó buzgalmit, mely-
vel meggyőnk megtamadott pontjait a szükséghez ké-
pest bejárta, bátorítva csüggedőket, segítve a szegé-
nyeket s példája által hivataltársait és magánoso-
kat hasonló férfias tevékenységre buzdítva — a me-
gyei bizottmány a kötelesség teljesítésének ezen hü-
séges egyhangú elismerés nyilvánítás mellett az ál-
tal kívánja fenntartani, hogy főispánjának, egész tisz-
ségének és orvosi karának jegyzőkönyvileg köszöre-
tet szavazott.

Erre egy megható jelenet következett be. Id.
gróf Toroczka Miklós állott fel. Előadta, hogy ez
előtt 50 évvel, épen ezen napokban lépett a megye
szolgálatába, mint tisztelőbeli jegyző. Azóta mint
hivatalnok, majd a megye főispánja, miglen a köz-
pályáról az események által leszorítottatott, mint ma-
gánzó s végre mint bizottmányi tag, a megyét hi-
ven szolgált, most hajlott kora tekintetéből házi
körébe vonul vissza s kéri a megyei bizottmánytagi
kötelessége alól felmentetni; a megyei bizottmány,
tekintve, hogy a hazafi, érdemekben megőszült gróf,
nemcsak a megyének szeretett főispánja, nehéző nap-
jaiban az egyesek gáymolója és mentője, hanem mint
hazafi a közügy tártoríthatlan híve volt, lemondá-
sát el nem fogadja, további együttműködésre felké-
ri s e napot, mint 50 éves jubileumának napját, te-
kintvén, tisztelőbeli s hálaájan emlékeül azt jegy-
zőkönyvileg örökíttetni határozza.

A magas ministerium felhívása következtében
a közmunka mikénti kivétel, szabályozása és ellenör-
zése tekintetében az osztó igazság és méltányosság
alapján készült munkát a többség által elfogadtat-
ván, megerősítés végett felterjesztetett.

A pénzügyminiszterium által felállítottat rend-
elt, sőt a rendelet kelte után azonnal életbe

*) Tárgyhalmoz okán később,

Szerk.

Hivatalos.

Sz. 17. 1873/4. (404) (1-1)
gondnoki.

Hirdetés.

A kolozsvári m. k. tudomány-egyetem helyiségeinek fűtésére szükségeltető 250 kurta öl tűzifa beszerzése elhatározatván, vállalkozni szándékozik értesítettnek: miszerint folyó évi október 23-ig az egyetem udvarára mutaványkép egy-egy jöminőségű kurta — mintafát beszállítsanak, s ugyanazon napra a minta szerinti ölfá határozott árat, mennyiért a fenn kitett számban készen beszállítva rendes ölekre rakva, előállítani hajlandók, szabályszerű írásbeli zártajánlatba (Of fert) téve az egyetemi gondnokhoz beiktadják.

Az ajánlatok fölbontására, tárgyalására és a szerződés megkötésére határnapul, Kolozsvárt az egyetemi épület 17. számú gondnoki irodában f. évi október 24. délelőtti 10 órája tűzszik ki, hová egyszerűs mind a fennebbi feltételek értelmében vállalkozni szándékozik ezennel meghívhatnak.

Kolozsvárt, 1873. október hó 10-kén.
LÁPOSSY MÁRTON, m. k., egyetemi gondnok.

Sz. 1411. 1873. (405) (1-3)

Hirdetmény.

Dobokamegye felső-kertületében, Felegregy és Szentpéterfalva községekben, az őszves korcsoma hasznélvezeti jogok, folyó év november-hó 6-kán d. e. 9 órakor fognak Felegregy községében, ez év november-hó 13-áról kezdődően 3 egymásután következő évekre hasznóbérbe kiadni. Az árverezési feltételek ezen hivatalnál, bármikor is megtekinthetők.

Hidalmás, 1873. október 4 kén.
HATFALUDY MÓR, szolgabíró.

(408) (1-1)

Árverezési hirdetmény.

Az alólirt m. kir. postahivatal részéről közhírré tétetik, miszerint f. é. október 20-kán reggel 10 órakor a hivatali helyiségben több ócska 4 ülésű postakocsi, több mázsa vas és fahulladék árverezés útján fognak eladni.

Mire venni szándékozik azon megjegyzéssel hivatnak meg, miszerint a vevő tartozik a megvett tárgyakat azonnal kifizetni és elvitetni.

Kolozsvár, október 10-én, 1873. M. kir. posta-hivatal.

Nem hivatalos.

(401) (2-3)

Haszonbérbe adó birtok!

Folyó év november-hava 18-ikán

Erdély legtermékenyebb

vidékén levő Buzás-botsárdi 1600, az az egyezer hatszáz holdból álló első osztályu birtokom árverezés útján, 6 az az hat egymásután következő évekre haszonbérbe fogom kiadni.

A haszonbéri feltételek folyó év november 1-sőjétől kezdve megtekinthetők:

Dietrich Sámuel ur kereskedésében Kolozsvárt.

Winkler János ur kereskedésében Nagy-Enyeden.

Meltzer András urnál Nagy-szebenbe, vagy én nálam Balázsfalván, a mely helyeken vállalkozni kívánók részletes felvilágosítást is nyerhetnek.

Balázsfalva, október hó 10-dikén, 1873.

KOVRIK TIVADAR.

Legujabban megjelentek és

Stein János könyvkereskedésében Kolozsvárt kaphatók:

Naptárak 1874-re.

AZ „ATHENAEUM”

(Ezelőtt Emich Gusztáv)

Nagy Képes Naptára

a z 1874-dik évre.

Szerkeszti Sárkány János Ferencz. Teljes tisztí ezimárral Tizenötödik évi folyam számos fametszvényvel.

Ára 1 forint.

Ez a legszebb, legteljesebb és aránylag legolcsóbb naptár.

Közhasznu

Erdélyi Képes Naptár

1874-dik közönséges evre.

Különös tekintettel a vásárok hibátlan kiadására.

Tizenötödik évfolyam. Ára 26 kr.

AZ ATHENAEUM

Kis Képes Naptára

az 1874-dik évre.

Szerkeszti Sárkány János Ferencz. Negyedik évi folyam.

Számos remek metszvényvel. Ára 50 kr.

Szerelmesek Naptára 1874.

Mulattató képes tartalommal. Szerkeszti Don Juan N. 8-r. Ára 80 kr.

Magyar kézmű-iparosok Képes Naptára az 1874-dik évre.

Szerkeszti Csukási József. Első évfolyam. Számos fametszvényvel. Ára 50 kr.

Jegyzék-Napló,

ügyvédek és bírák számára. 1874.

Szerkeszti Schnierer Gyula jogtudor, ügyvéd. Tizedik évfolyam. Ára 1 frt 20 kr.

Jegyzék-Napló, gazdák számára. 1874.

Második évi folyam. Ára 1 frt 20 kr.

Jegyzék-Napló, mindenki számára. 1874.

Második évi folyam. Ára 1 frt 20 kr.

Hölgyek Naptára 1874.

Második évi folyam. Ára 1 frt 40 kr.

Határidő-Naptár.

Mindenemű hivatalnokok, ügyvédek, jegyzők, orvosok, gazdatisztek, utazók és üzerek számára. 1874. Ára 1 frt 20 kr.

Fromme's Oesterreichischer Medizinal Kalender.

Neunundzwanzigster Jahrgang. 1874.

Herausgegeben von Dr. Josef Nader.

Mit dem Portrait des Hofrathes Prof. Dr. Bamberger.

Preis 1 fl. 60 xr.

Dr. Joh. Nep. Vogl's Volks-Kalender

für das Jahr 1874. Dreissigster Jahrgang. Preis 65 nkr.

Der Wiener Bote

Illustrierter Kalender für Stadt- und Landleute auf das Jahr 1874. Von Carl Elmar. Preis 36 nkr.

Alois Bucsánsky's Grosser Bilder-Kalender

für das Gemein-Jahr 1874. Sechszwanzigster Jahrgang.

Mit in den Text gedruckten Bildern. Preis 40 nkr.

Irodai fali naptár 1874

évre.

Rom. katolikus és protestáns, görög-orosz és izraelita naptárral, bélyegilleték táblákkal, s a királyhagón innei rész törvényszékei s járásbírószágit táblázatos kimutatásával.

Különös tekintettel hivatali használatra.

Ára 30 kr. Postán küldve 35 kr.

Ugyan csak

Stein János kereskedésében kaphatók:

Az arany ember.

Regény 5 kötetben. Irta Jókai Mór. Ára 5 frt.

Egy tör története.

Regény. Oettinger után fordította Balázs Frigyes. Ára 1 frt 20 kr.

A komédia elmélete.

A Kisfaludy-társaság által jutalmazott pályamunka.

Irta Névay László. Ára 1 frt.

(402) (1-3)

Eladó erdő

Kötelenden, a kolozsvári ev. ref. egyháznak a méneshágyói erdőjéből 4 hold szálás tölgyes nagy erdő f. év október-hó 26-kán délelőtti 10 órakor el fog árvereztetni.

(403) (1-3)

Haszonbérbe adó

a kolozsvári ev. reform. egyháznak Fejérdén, tagosítás alatt levő 155 hold birtoka, 1874-ik év április 24-től kezdve 6 egymásutáni évekre, f. év november 3-án délelőtti 10 órakor, a bel-farkasutczában levő consistorialis szobában közárverezésen. Feltételek megnézhetők Vizi Endre mérnöknel, Kolozsvárt, görbe szappanyutca 4-dik sz. alatt.

(406) (1-3)

Eladó birtok.

Nemes Tordavármegyében Pusztaszentkirályon, egy 62 hold térmértékű, csak három darabban levő allodialis birtok, korcsomajogga, s Tordára menő országút mellett fekvő korcsoma házzal és telekkel együtt, továbbá: a sütmegi határon levő kétkövi lisztelő malommal, molnárházzal s a malomhoz tartozó kaszálóval együtt, örök áron eladó. Értekezhetni iránta ügyvéd Erdélyi Sámuellel, Kolozsvárt, bel-farkasutczában 13 sz. a.

(407) (1-3)

Hirdetés.

400 akó 1872-beli érmel-leki bor Szilágy-Somlyón eladó, vasutállomás Csucsától 5 mérföld távol, legjobb kövezett uttal, a szállításra fuvaros adatik. Tudakozódhatni Szilágy-Somlyón ügyvéd Dombi Lászlónál.

Galéne-befecskendezés.

Gyógyit fájdalom nélkül 3 nap alatt minden húgyesó kifolyást, úgy most keletkezőt, valamint kifejezett és (445) egészen kiültet. (46-52) Központi főraktár az osztrák-magyar birodalom számára:

Maager Vilmos, Bécs,

Heumarkt Nro. 3. sz.

1 üveg ára használati utasítással: 3 frt 70 kr.

Pesten: TÖRÖK JÓZSEF gyógyszerésznel

Az előpatáki hajtó pezsgő-porok

magukban foglalják a biros előpatáki gyógyforrások oldó vegyalkat részét és ezen ásványvizek gyógyhatását fokozott mértékben bírják.

Különösen kitűnő hatása van e porok használatának a gyomorhurutban, eszmében, gyomorgöngyösgében, étvágytalanságban, gyomorpufladásban, emésztési gyengeségben, gyomorgörögésben, zabában (túlcsúszás), vagy is az úgynevezett mellégésben; továbbá máj- és lépduaganatban, az epo rendetlen el- és kiválasztásában, epedugulás-sűrűség és epekövek ellen és az ezen állapotokból származó makacs sárgaságban, úgy nemkülönben a test akár mely szervének elnyálkásodásában, nehöz lélegzés és szívduaganatban; a belék zsongtalanságban (erdtelenség), a szélkórban, altesti vérpángásban, kezdődő vízkórban, különösen pedig az arányokban, a vese húgyhólyag és húgyesó hurutjaiban, vese- és húgykövek képződése ellen, az anyaméh idült takarjában és daganatában, fehérfolyásban, méhvezérekre hajlamban, szédülésben, fő- és mellhezi vértörölésében, makacs csuklásban, rásztkórban és méhszenyben (hypochondria és hysteria).

E porok nélkülözhetetlenek az ingerlő hatású drasztikus hashajtó szereket. Hatásuk biztos, szelíd és fájdalommentes, mivel alkátrészei gyengén oldó, hűsítő és csillapító természetűek; ugyanazért hasznosabb idős és vesély nélkül használhatók, — miről a bel- és külföld több orvosi és tudományos tekintélyei és számos beteg elismerő nyilatkozatait küldötték be.

Ára egy 12 adagot tartalmazó doboznak használati utasítással 1 frt. o. e.

Kaphatók e porok minden jelesb gyógyszerertárban és minden jelentékenyebb ásvány- és fűszerkereskedésben.

Főraktár és szétküldési iroda Brassóban Száva Gerónék a „koronához” ezimzett gyógyszerertárban.

HUTFLESZ KÁROLY

megvásárol mindennemű magyar- és osztrák állam-papirt, sorsjegyet, arany- és ezüst pénzemeteket s leszámítol (escomptirt) mindenféle nyereményeket és szelvényeket 3 hóval a lejáratú idő előtt s eszközöl minden bel- és külföldi helyeken történendő bár mily összegű fizetéseket.

Ajánlja legjutányosabb társasjátékait és részletjegyeit, valamint dúsan ellátott fűszer-tarát, bőrkereskedését és gözliszteit;

Ugyszintén kitűnő minőségű fagygyugyertya és szappan gyártmányait.